

Acompanyar en el camí de la fe al segle XXI

La direcció espiritual incorpora laics i formació especialitzada

Eduard Brufau

Dins de l'Església, el cristià viu i camina il·luminat per la Llum de Crist. Mentre fa aquest camí molt sovint li cal deixar-se guiar per alguna altra persona que, com ell, també camini en la mateixa direcció però que tingui més experiència. Aquesta ajuda es fa imprescindible en moments de canvis importants i de dificultats, però de fet és necessària amb més o menys intensitat al llarg de la vida de qual-sevol creient.

Des dels primers segles del cristianisme la figura del pare o conseller espiritual ha estat ben present: els primers ermitans que es retiraven al desert a dur una vida de pregària sovint eren consultats per nombrosos fidels que buscaven consol, guia i consell. La pregària contínua d'aquests homes que vivien en solitud els donava una preuada clarividència espiritual que tothom valorava. Tradicionalment han estat els preveres, els monjos i religiosos els qui han exercit de pares espirituals, però no ha de ser necessàriament sempre així. Avui, de fet, cada vegada és més habitual trobar laics que fan d'acompanyants espirituals d'altres laics. Al mateix temps es comença a donar un procés de professionalització de l'acompanyament amb l'aparició de formació especialitzada.

Postgrau pioner

Una d'aquestes iniciatives pioneres és el Postgrau d'Acompanyament Espiritual (PAE), organitzat per l'Institut Universitari de Salut Mental Vidal i Barraquer, que el proper curs enceta la setena edició. Un dels seus directors acadèmics, el jesuïta Josep Rambla, explica que al llarg dels cursos s'harmonitzen diferents àmbits del coneixement, des de la psicologia fins a la teologia: «Hi ha una sèrie d'aspectes que sempre entren en el programa: el subjecte de l'experiència espiritual i la seva dimensió relacional; les manifestacions de la vida espiritual: pregària, discerniment de les opcions que suscita el compromís social; les etapes de creixement amb els seus conflictes, aspectes sans i aspectes dificultosos de l'experiència religiosa...»

La majoria d'alumnes del postgrau són laics. Josep Rambla valora molt positivament que ara la direcció o acompanyament espirituals no recaigui només en preveres i religiosos: «Això era un empobriment de la tradició cristiana, perquè des dels primers temps del cristianisme la direcció espiritual era exercida també per laics. Ara, doncs, està emergint una pràctica ben clàssica dins del cristianisme. Hi ha laics, homes i dones, que n'acompanyen d'altres en exercicis espirituals i en altres camps de l'experiència espiritual. Això sí, cal que hom s'hi prepari bé, conre-

ant l'experiència espiritual personal, i també amb l'entrenament pràctic mitjançant els ajuts que proporciona la psicologia i la teologia espiritual. Per això es va crear el PAE com una oferta de formació interdisciplinària i amb un caràcter molt experiencial.»

Laics que també acompanyen

Un bon exemple de laic que exerceix aquest guiatge espiritual és Francesc Figueras, secretari de la Delegació de Joventut de l'arquebisbat de Barcelona: «En la vida et trobes a vegades amb circumstàncies que et porten a fer passos. Un jove un dia em va venir a buscar per demanar-me consell, i després d'una conversa molt ungida per Déu, va continuar havent-hi més converses. Jo no diria que sóc director espiritual, sí més un laic compromès que ajuda altres laics, en aquest cas joves, en el seu camí com a cristians. Crec que la paraula més correcta seria "que acompanya". Com ens diu el papa Francesc "Hem de fer present la fragància de la presència propera de Jesús i la seva mirada

JOSEP RAMBLA
«La vida espiritual no és una vida al costat de la vida, sinó la mateixa vida humana amb plenitud»

FRANCESC FIGUERAS
«L'acompanyant ha d'adonar-se que la persona que té al davant és estimada per Déu, tal com és»

personal. L'Església hauria d'iniciar els seus germans —sacerdots, religiosos i laics— en aquest "art de l'acompanyament", perquè tothom aprengui sempre a treure's les sandàlies davant la terra sagrada de l'altre (cf. Ex 3,5).»

A partir de la seva experiència, Figueras assenyala des de quina actitud tant l'acompanyant com l'acompanyat han d'afrontar aquest procés de guiatge espiritual: «Crec que una de les actituds més importants de la persona que acompanya és saber escoltar, que és més que sentir i tenir misericòrdia de l'altre. I adonar-te que aquella persona que tens al davant és estimada per Déu, tal com és. Saber sobretot sentir-se proper d'allò que ell o ella viu en aquell moment i al mateix moment respectar la seva llibertat. I diria també sentir-se pobre i senzill i ser molt conscient que és Déu qui pot transformar les nostres vides. Pel que fa a l'acompanyat, s'ha de deixar ajudar, i al mateix temps ser molt sincer d'allò que viu, no anar a buscar o voler sentir allò que creu que necessita. En el temps que fa que faig aquest servei d'acompanyament he

vist de tot, però sobretot he vist joves amb molta necessitat de viure plenament i sentir-se estimats, no jutjats.»

Espiritualitat sòlida en un món superficial

La direcció o acompanyament espiritual es fa més necessària que mai en una societat marcada per l'economisme, l'acceleració i les relacions personals superficials. Enmig del remolí de la vida diària, l'acompanyament espiritual ha de servir per fer passos a un ritme pausat però amb confiança i seguretat, i també per saber discernir allò que més convé a cada persona en concret. Josep Rambla afirma que les circumstàncies actuals del món on vivim «no són compatibles amb una vida veritablement espiritual. Perquè la vida espiritual no és una vida al costat de la vida, sinó la mateixa vida humana amb plenitud, viscuda a fons. Per tant, la vida espiritual suposa no deixar-se portar per degeneracions com ara l'imperi del diner i la cobdícia o la precipitació de las relacions humanes degradades i manipuladores. Suposa anar contra corrent, però per desenvolupar les dimensions més fons de la persona, que ja són l'antídote d'aquestes degeneracions: coneixement propi, llibertat, capacitat d'escolta i de gratuïtat, sentit del dolor i de la joia, goig de la bellesa, capacitat de solidaritat i de compassió, creativitat i coratge...»

Tanmateix, per al director acadèmic del PAE el context actual també es pot convertir en una oportunitat per al creixement espiritual si se sap aprofitar bé: «Tot el que és progrés o canvi de la societat, i que no és la degradació de què hem parlat, ha de ser camp o possibilitat de vida espiritual. El que cal és viure el progrés de manera humana, al servei de la persona, de la convivència, del bé social... Aleshores, l'espiritualitat ha de ser holística i ecològica, que abasti totes les dimensions de la persona, de la societat i de l'univers i que integri tot el que la saviesa i creativitat humanes van acumulant a través dels temps. Això demana persones molt vives, desvetllades, flexibles i l'acompanyament de persones atentes als canvis del món i amb un tarannà ben positiu per abraçar tanta riquesa com aporta l'evolució del món... Es tracta,

doncs, de viure la vida humana dinàmicament, a fons, sense sucumbir al pragmatisme i utilitarisme deshumanitzadors que el neoliberalisme imperant ens vol imposar.»

Ara, com fa dos mil anys, la direcció espiritual forma part de la vida cristiana. Com feien els primers cristians quan es retiraven al desert, l'acompanyant espiritual d'avui ha d'actuar sempre des de l'experiència de Déu. Des d'aquesta dimensió central ha de facilitar que els ulls de la persona acompanyada puguin percebre la llum de Crist que il·lumina la seva vida, fins i tot quan sembla que només hi regna la foscor.

Curs 2016-2018

POSTGRAU

D'ACOMPANYAMENT ESPIRITUAL (7a edició)

INFORMACIÓ POSTGRAU D'ACOMPANYAMENT ESPIRITUAL

Fundació Vidal i Barraquer
Departament de Docència
c/ Sant Gervasi de Cassoles, 88-90
08022 Barcelona
Tel. 934 340 001
a/e: docencia@fvb.cat
www.fvb.cat

CONVOCATÒRIA D'AJUTS PER A L'ANY 2016

El Patronat de la Fundació Privada Casa de Misericòrdia de Barcelona ha acordat la convocatòria d'ajuts per a l'exercici del 2016 la qual es regirà per les següents:

BASES

- 1) Els peticionaris hauran de ser persones jurídiques sense finalitat de lucre residenciadades fonamentalment a Barcelona.
- 2) Els ajuts sol·licitats ho seran per ser destinats a programes o projectes encaminats, fonamentalment, a nens i nenes menors de 16 anys.
- 3) L'objecte dels programes o projectes haurà de ser d'assistència social, en general, o bé educativa, sanitària o de formació professional, en particular.
- 4) Els receptors dels ajuts hauran de presentar una memòria descriptiva i justificativa de l'aplicació de l'ajut en un termini màxim de 3 mesos a comptar des de la seva percepció, llevat que per les característiques del projecte calgui fixar un altre termini.
- 5) Les sol·licituds caldran ser presentades per correu postal o lliurades a les oficines de la Fundació (c/ Elisabets, núm 8-10 - 08001 Barcelona) des del dia 1 de juliol fins al dia 18 de juliol del 2016. L'imprès es podrà descarregar des de la web (www.fcmb.org) o serà facilitat a les nostres oficines.
- 6) El Patronat de la Fundació resoldrà i comunicarà a les entitats interessades els ajuts atorgats.

FUNDACIÓ CASA DE MISERICÒRDIA DE BARCELONA

Des del 1584
www.fcmb.org